

Skreddersøm av aktivitet gjennom personsentrert omsorg

Anne Marie Mork Rokstad

Aldring og helse
Nasjonal kompetansetjeneste

**Personsentrert omsorg
innebærer å se og møte
personer med demens som
unike mennesker gjennom
hele livet**

Hva opplever mennesker med demens?

- ◆ Opplevelsen av verdi som menneske settes på prøve
- ◆ Mangel på frihet, bekreftelse og respekt som selvstendig person
- ◆ Merkelapper:
 - ◆ Den demente
 - ◆ Den rammede
 - ◆ Den lidende
 - ◆ Byrden

- ♦ Viktig å bevare en positive innstilling til livet
- ♦ Påvirkes av personlighet, tro og holdninger
- ♦ Nødvendig for å oppleve mestring, livskvalitet, selvrespekt og trygghet

Personverd

Den status eller verdi som vi tildeler hverandre i gjensidige relasjoner

Vi er alle avhengig av andres anerkjennelse, respekt og tillit

Vår verdi som menneske må bekreftes i møte med andre

Kitwood 1999

For å møte de utfordringer demenssykdom innebærer må vi:

- ◆ Se hele mennesket
- ◆ Legge til rette for at personen skal kunne bruke sine ressurser maksimalt
- ◆ Legge til rette for selvstendighet så lenge som mulig
- ◆ Respektere personens identitet på ethvert tidspunkt i demensforløpet

Møte grunnleggende psykologiske behov

- ◆ Identitet
- ◆ Tilknytning
- ◆ Beskjeftigelse
- ◆ Inklusjon
- ◆ Trøst

Identitet:

- ◆ Bidra til opplevelsen av å være seg selv
- ◆ Opprettholde kontinuitet med bakgrunn og livshistorie
- ◆ Bli akseptert og verdsatt som den man er og har vært

Tilknytning

- ◆ Opplevelse av samhörighet og tillit som bygger på ærlighet
- ◆ Å føle seg trygg og ha tillit til andre som man kan komme til når man har behov for det
- ◆ Anerkjennelse personens virkelighet – validering
- ◆ Forstå atferd som naturlige reaksjoner og kommunikasjon av behov

Beskjeftigelse:

- ◆ Beskjeftigelse innebærer å ha innflytelse
- ◆ Være involvert i aktivitet som er personlig meningsfulle
- ◆ Inviteres til samarbeid og deltakelse
- ◆ La aktiviteter foregå ”on-stage” i stedet for ”off-stage”

Inklusjon:

- ◆ Inklusjon handler om å være en del av eller å bli invitert inn i en sosial verden, enten fysisk eller verbalt
- ◆ Det innebærer å føle seg som en del av en gruppe, være velkommen og akseptert
- ◆ Bli verdsatt som den man er med sine ressurser og sin svikt

Trøst:

- Først og fremst å være til stede
- Være oppmerksom
- Vise ømhet og varme
- Vurdere endring i atferd som kommunikasjon
- Gi hjelpe til å slappe av og finne ro
- Avpasse tempo

Personsentrert demensomsorg ivaretar retten til å være menneske gjennom hele demensforløpet ved å bekrefte personverdet

Hva styrker opplevelsen av verdi?

- ♦ Positiv tilbakemelding:
 - ♦ Jeg er interessert i å bli kjent med deg som menneske
 - ♦ Jeg er til å stole på – ærlighet
 - ♦ Jeg vil legge til rette for at du skal kunne delta aktivt i det som er viktig for deg
 - ♦ Du er en viktig del av fellesskapet
 - ♦ Jeg vil vite hvordan du opplever dette
 - ♦ Jeg er glad i deg

Skape en personsentrert kultur - ikke bare øyeblikk

- ◆ Tydelig verdigrunnlag og mål
- ◆ Tydelig personsentrert ledelse
- ◆ Styrke personalets kompetanse og ferdigheter
- ◆ Jobbe sammen

Lese mer ?

